

Terminologie netwerk communicatie (deel 2)

Ontwikkelingen op het gebied van ICT volgen elkaar op de voet op, zo ook in ons vakgebied. Na de positieve reacties van de eerste publicatie van terminologie netwerkcommunicatie in het thema nummer gebouwbeheer vorig jaar, hierbij onze eerste aanvulling. Dit overzicht van netwerkterminologie is op de praktijk gericht en geen wetenschappelijke inleiding tot deze terminologie. Het moet vooral dienen als handleiding: gemakkelijk toepasbaar en volledig gericht op de praktijk in ons vakgebied. Natuurlijk zonder de pretenties ooit compleet of volledig te zijn. TVVL-afdeling GB zal daarom met regelmaat de lijst verder uitbreiden. Daarnaast wordt het complete overzicht gepubliceerd en onderhouden op de TVVL-website.

- door **D.M. Wijn***

D.M. Wijn

Alfaversie:

A Een nieuw, nog niet geheel uitontwikkeld, softwarepakket, dat uitgebreid op fouten kan worden getest

ActiveX:

Verzamelaar van een aantal Microsoft interfaces voor Internet-toepassingen als concurrentie van Java. ActiveX-toepassingen hebben daarom altijd een Windows besturingssysteem nodig.

Agent:

Softwareagenten worden gebruikt in het vakgebied van de kunstmatige intelligentie. Agenten zijn autonome computerprogramma's die de belangen van de gebruiker behartigen. Deze systemen hebben meestal een bepaalde doelstelling, en gedragen zich rationeel en autonoom. Een systeem is autonoom als zijn gedrag wordt bepaald door zijn eigen ervaringen; het systeem vertoont een lerend gedrag. Een veelgebruikt voorbeeld is een agent die voor de gebruiker verschillende websites afdraait om de beste prijs en voorwaarden voor een bepaald artikel te vinden, hierover onderhandelt en tot slot de

transactie afsluit. Omdat een softwareagent taken verricht die zijn opgedragen door een persoon, noemt men een dergelijk programma meestal ook een bot (computerprogramma).

ASP:

Een Application Service Provider (kortweg ASP) is een organisatie die de hardware en software in huis heeft waarmee, via een internetaansluiting, een deel van de administratieve of technische bedrijfsprocessen van klanten kan worden uitgevoerd. Simpelweg kan men stellen dat alleen een aansluiting op Internet nodig is, en een browser. ASP wordt ook wel "Software as a Service" (SaaS) genoemd. Dit is software beschikbaar als een gehoste service, die toegankelijk is via Internet en waarbij afrekening plaatsvindt via een abonnementsstructuur. Gelimiteerde toegang wordt ook wel gratis aangeboden.

Backbone:

B Snelle basisverbinding in een lokaal netwerk, waarop verschillende zogenaamde sub-netwerken worden aangesloten.

Back-up:

Back-ups zijn kopieën van gegevens van bijvoorbeeld de harde schijf van een computer. Een kopie van een Simkaart uit de mobiele telefoon wordt ook een back-up genoemd. Deze kopieën worden preventief gemaakt om belangrijke gegevens veilig te stellen voor het geval er zich daadwerkelijk problemen voordoen. Indien nodig kan een back-up weer op de harde schijf worden teruggeplaatst. Een back-up is het veiligst indien het op een externe mediadrager wordt gezet en op een veilige plaats wordt bewaard. Professionele organisaties zetten speciale voorzieningen op, waarbij elke nacht een back-up wordt gemaakt van gegevens op servers.

Batch:

Het groepsgewijs verwerken van gegevens of een serie commando's.

Bèta-versie:

Voorlopige versie van een softwarepakket dat meestal vrij wordt gegeven om in de praktijk te worden getest om op de beoogde functionaliteit en fouten te toetsen.

* Salesmanager Johnson Controls Automation Systems B.V., Bestuurslid afdeling GB van de TVVL

Besturingssysteem:

Een set of combinatie van programma's die de basisvoorzieningen van een pc of netwerk realiseert. Deze programma's worden ook door toepassingsprogramma's gebruikt om met de hardware-onderdelen te communiceren. Het besturingssysteem regelt alle invoer en uitvoer van informatie en naar de verschillende onderdelen, zoals harde schijf en monitor.

Bookmark:

Het woord bookmark wordt gebruikt door Netscape, de Internet Explorer noemt het favorieten'. Bookmark betekent 'boekenlegger' in het Nederlands. Als een webpagina vaker bezocht wil worden, kan er in de browser een bookmark van die pagina gemaakt worden. De browser onthoudt dan het adres (url) van de pagina.

Bridge:

Een apparaat dat twee gelijksoortige netwerken met elkaar verbindt.

Cache:

Een voorziening van het geheugen, waarbij een gedeelte van de gegevens die op de harde schijf staan, in het geheugen wordt bewaard. Dit om een snellere werking van de pc te bewerkstelligen.

Commissioning:

De processen die de kwaliteit van de gebouwinstallaties moeten garanderen worden aangeduid met de Engelse term commissioning. Hiervan bestaan diverse vormen, die zich afspelen tijdens de verschillende levensfasen van gebouw en installatie, maar die wel een onderlinge afhankelijkheid hebben.

Cookie:

Een bestand dat de server maakt om gegevens van een bezoeker aan een website, op te slaan. Dit bestand wordt opgeslagen bij de server en op de pc van de bezoeker. Dit om bij een volgend bezoek e.e.a. sneller te laten verlopen.

Database:

Een gegevensbank met een logische structuur, waarin volgens een vast gestelde methodiek naar gegevens kan worden gezocht en gegevens

eenvoudig kunnen worden onderhouden.

DFS:

Distributed File Sharing; Bij DFS gaat het om de uitwisseling van bestanden tussen verschillende gebruikers via een centrale indexsite. Een van de bekendste voorbeelden is Napster. Hier kan men bestanden (muziknummers) van je eigen computer aanbieden, die anderen via de site van Napster kunnen binnenhalen. Zodra het om bestanden gaat waar derden auteursrecht op hebben is deze uitwisseling een illegale vorm van kopiëren.

DNS, DNS-server:

'DNS' staat voor 'Domain Name System'. Dankzij dit systeem kunnen we computers of websites oproepen via een naam zoals "tvvl.nl". Een DNS-server vertaalt IP-adressen naar voor ons begrijpelijke letters. Bij de registratie van een domeinnaam die aan een website is gekoppeld, worden vaak twee of meer DNS-servers opgegeven. Als de eerste DNS-server niet werkt, kan het IP-adres via de 2^e server worden vertaald.

Domein/domeinnaam:

De domeinnaam is de naam waarmee een site op Internet wordt gepresenteerd. Een domeinnaam moet u laten registreren, waarbij in principe geldt wie het eerst komt, wie het eerst maakt. Nadere informatie kunt u o.a. vinden bij de Stichting Internet Domeinregistratie Nederland SIDN.

Encryptie:

Het versleutelen van informatie voordat het bv. via e-mail wordt verzonden.

ERP-pakketten:

Enterprise Resources Planning pakketten zijn software-programma's waarin alle verschillende bedrijfsprocessen en de beheersing van materiaal-, midden- en geldstromen zijn geïntegreerd voor het totale bedrijf.

Extranet:

Een netwerk tussen vestigingen op verschillende lokaties van dezelfde organisatie gebaseerd op het internetprotocol en niet voor buitenstaanders toegankelijk.

FMIS:

Facilitair Management Informatiesysteem, een volgende stap in de ontwikkeling van een GBS, waarbij technische- en andere secundaire (ondersteunende) processen samenkomen.

FTP-programma:

File Transfer Protocol programma's realiseren het presenteren en overbrengen (uploaden en downloaden) van bestanden van de ene naar de andere computer via Internet.

Gateway:

Hardware of software die als een soort tolk fungeert tussen twee verschillende programma's of computers die elkaar anders niet begrijpen. Dit wordt vaak gebruikt voor e-mail die tussen internetsites en andere commerciële on line services met hun eigen e-mailservice wordt uitgewisseld (zoal America Online).

GBS:

Een computersysteem dat informatie kan opvragen en inzien daarnaast het beheer voert over de in een gebouw(en)complex aangesloten technische installaties.

Hoax:

Een hoax is een nep-virus. Een van de bekendste Hoax is er een waarbij de geïnfecteerde gebruiker van Windows een mailtje krijgen, waarin wordt vermeld dat op de harde schijf van hun computer een virus staat bv. met als naam sulfnbk.exe. Dit bestandje hoort echter gewoon bij het Windowsysteem en is ongevaarlijk.

Hub:

Een knooppunt in een netwerk, waar pc's en randapparatuur op het netwerk kunnen worden aangesloten.

Interconnectivity:

De mogelijkheid om apparaten of netwerken, eventueel van verschillende leveranciers, te koppelen.

Intranet:

Het Internet toegepast in een eigen netwerk voor een besloten groep gebruikers, vaak binnen de organisatiegrenzen. Het verschil met een gewoon intern netwerk is, dat een intranet ook buiten de fysieke muren

van het gebouw is te benaderen met internetprotocollen.

J Java:

Java is een unieke 'network-oriented' programmeer taal, geschreven door Sun Microsystems. Het unieke van Java is dat het platform onafhankelijk werkt. Een Java-programma kan dus zowel op IBM als ook Macintosh-systemen worden geïnstalleerd.

J Java Applet:

Een klein Java-programma dat via het Internet wordt geladen (net als html-bestanden). Een Java Applet voegt vaak visuele effecten toe aan een webpagina.

L LAN:

Een Local Area Network is een lokaal netwerk, niet speciaal gebaseerd op een internetprotocol, zoals bij intra- en extranet.

M Multitasking:

Van multitasking is sprake als één computer tegelijk verschillende taken onafhankelijk van elkaar kan uitvoeren.

M Multiprocessing:

Een aan elkaar geschakelde hoeveelheid processoren die samen en tegelijk aan één of meer taken kunnen werken, dit zorgt voor efficiënter gebruik van de computercapaciteit

N Node:

Benaming van een aansluitpunt of knooppunt in een netwerk.

P PDA:

Een Personal Digital Assistant is een klein draagbaar toestel dat computer-, telefonie-, fax- en netwerkfuncties combineert. De moderne PDA van 2007 kan dienen als mobiele telefoon en persoonlijke organizer. Sommige PDA's zijn uitgerust met een minitoetsenbord, andere met een aanraakscherm of touch screen en een pen of stilus.

S SCADA:

Supervisory Control And Data Acquisition. Het verzamelen, doorsturen, verwerken en visualiseren van meet- en regelsignalen van verschillende technische installaties. Een SCADA-systeem bestaat uit een computer met daar op de SCADA-

software. Een SCADA systeem vergemakkelijkt het uitwisselen van meetgegevens, het zichtbaar maken van gegevens voor de menselijke operator (visualisatie), het beïnvloeden van deze systemen (sturing), en het verwerken van de meetgegevens tot rapporten (gegevensverwerking) of alarmering.

S SNMP (Simple Network Management Protocol):

Een internet-standaard ontwikkelt door IBM, waarmee het beheer van computers op een IP-netwerk kan worden geregeld. Het protocol regelt onder andere het beheer van routers, netwerkknoppunten, bridges en hosts.

S Servers:

Een server is een programma dat de besturing van een netwerk regelt. Afhankelijk van het besturingssysteem bestaan er NT-servers, SQL-servers, e.a. De computer waarop het serverprogramma is geïnstalleerd, wordt ook de server genoemd. Normaal gesproken wordt een dergelijke computer uitsluitend als server toegepast en niet gebruikt voor applicatieprogramma's.

S SLA:

Een Service Level Agreement (SLA), ook wel bekend als Diensten Niveau Overeenkomst (DNO), is een overeenkomst tussen een dienstverlener en een klant, waarbij een minimaal aanvaardbaar serviceniveau wordt vastgelegd. Deze overeenkomsten werden voor het eerst opgesteld in de jaren zestig in het kader van outsourcing binnen de IT-sector. Sindsdien hebben SLA's een aantal evoluties ondergaan. SLA's worden nu in vele dienstensectoren toegepast, zoals de telecommunicatie, de gezondheidszorg, de facilitaire dienstverlening en de bewakingssector.

U UPS:

Uninterruptible Power Supply, 'deze units vangen stroomstoringen op, gedurende kortere of langere tijd, waardoor men de gelegenheid heeft of de computers correct af te sluiten of over te schakelen naar een andere bron van energie als de stroomstoring te lang duurt.

U URL:

Elke computer die verbinding maakt

met Internet moet een adres hebben, waar hij te bereiken is, vergelijkbaar met een telefoonnummer voor een verbinding tussen twee telefoons. Dit nummer wordt de U(inform) R(esource) L(ocator), het webadres, genoemd.

V VoIP (Voice over IP):

Spraak over een IP-netwerk (Internet) in plaats van de telefoonkabel.

W WAP:

Wireless Application Protocol en is een verzameling specificaties om webachtige applicaties te ontwikkelen voor draadloze netwerken. De WAP-protocollen maken veel gebruik van de bestaande internetstandaards die zijn geoptimaliseerd voor specifieke kleine, narrowband apparaten, zoals mobiele telefoons.

W Webhosting:

Een webhost verhuurt computer-ruimte voor websites en door Internet bereikbare databases. Behalve meer ruimte, groter bedrijfszekerheid, een bredere bandbreedte en een hogere communicatiesnelheid, verleent een goede webhoster, in vergelijking met een gewone provider, vaak allerlei extra faciliteiten en diensten voor de communicatie en het onderhoud met de site.